

gellender Ton; adj. AK. 1, 1, 7, 2. TRIK. 3, 3, 351. MED. r. 43. fg. m. H. 1402. 1409. an. 2, 426. fg. In der älteren Sprache n. मन्द्रमध्यमताराणि स्थानानि (शब्दस्य) भवति TAITT. PRÁT. 2, 10. उरसि मन्द्रं कण्ठे मध्यमं शिरसि तारम् 11. तारं तातियिसवनं शीर्षण्यं त्रामतानुगम् ÇIKSHĪ 8. 37. adj. MĀKĪH. 44, 11. तालीषु तारं विटपेषु मन्द्रं शिलासु ब्रह्मं सलिलेषु चण्डम् । — तालानुसारेण पतन्ति धाराः adv. 92, 13. तारतमम् ganz laut Ind. St. 4, 104. तारस्वर PĀNĪKĀT. 64, 4. 5. 97, 19. 101, 1. KATHĀS. 6, 58. तारधीरतूर्यारवप्रतिरवैः KATHĀS. 20, 226. स्वभावविरूतानि निशावसाने ताराणि (des Hahns) VARĀH. BRH. S. 87, 34. उरसि निहितो तारो हारः AMAR. 28. तारलोलवलयेन करेण ŚĀH. D. 85, 20. दृष्ट्वा शङ्कं च तारेण MBH. 7, 6737. 3881. 7783. — 3) adj. *funkelnd, stimmernnd* (स्फुरितकिरण); vgl. 13. — 4) adj. *rein* DHAR. im ÇKDr.; vgl. 8. — 5) adj. *good, excellent, well flavoured, etc.* MATHURĀN. zu AK. WILS. — 6) (von 1. तार) m. *Abstieg zum Wasser, Ufer*, (vgl. तीर und तीर्थ): नदीं यन्मत्सरोः ऽथा तारमवस्यसम् AV. 4, 37, 3. दिक्शब्दे-यस्तीरस्य तारभावा वा P. 6, 3, 109, VĀRT. 1. दक्षिणतीरम् oder दक्षिणतारम् (n.), उत्तरतीरम् oder उत्तरतारम् Sch. — 7) (von 1. तार) m. *das Uebersetzen* VIÇVA im ÇKDr. — 8) m. *das reine Wasser einer Perle*, = मुक्ताशुद्धि, मुक्ताविशुद्धि AK. 3, 4, 25, 163. H. an. MED. *eine Perle von reinem Wasser*, = निर्मलमौक्तिक, शुद्धमौक्तिक H. an. MED. n. f. (तार) Perle RĪGĀN. im ÇKDr. हारममलतरतारमुरसि दधत्म् Gīt. 11, 25. Hierher gehört vielleicht auch Suçr. 2, 259, 6. — 9) (von 1. तार) m. *die (errettende) heilige Silbe* श्रोम् (प्रणव) TANTRA im ÇKDr. Ind. St. 2, 55. 345. — 10) m. = *कूर्चवीजं* TANTRAS. im ÇKDr. *a mystical monosyllable in the Tantras* WILS.; vgl. कूर्च 8. — 11) m. N. pr. eines von Vishṇu erlegten Daitja HARIV. 2427. 2647. 2650. 3116. — 12) m. N. pr. eines Affen im Gefolge von Rāma, eines Sohnes des Bṛhaspati (dessen Gemahlin तारा heisst), MED. MBH. 3, 16372. R. 1, 3, 24. 16, 12. 4, 13, 4. 6, 13, 3. 75, 64. — 13) Sternbild, Fixstern (vgl. 2. तार, स्तर), f. तारौ gaṇa भिदादि zu P. 3, 3, 104. AK. 1, 1, 2, 22. H. 107. f. n. TRIK. m. H. an. m. f. MED. Zu belegen ist bis jetzt nur die Form तारा f. चन्द्रादित्यौ ग्रहास्तारा नक्षत्राणि MBH. 1, 7677. तारानक्षत्रसंचारीः JĪGĀ. 3, 172. SŪRĪJAS. 12, 28. नक्षत्रतारागहन R. 1, 35, 16. ग्रहर्ततारानिकरैः BRĪG. P. 1, 19, 30. ताराग्रहः SŪRĪJAS. 7, 1. VARĀH. BRH. S. 1, 10. ताराग्रहस्य 33, 18. तारेव तिमिरावृता R. 2, 63, 17. तारामिव दिवश्शुताम् 114, 7. ताराणां पतनं दृष्ट्वा MBH. 12, 11134. ताराणामिव संपातः 1, 4096. तारारवीन्दुषु BHARTR. 1, 14. तारागण HARIV. 2661. KĀN. 10. INDR. 1, 33. ARĠ. 6, 5. RAÇH. 4, 19. MĪRĀ. P. 23, 98. नक्षत्राणां तारा यान्येतरमध्यमाः VARĀH. BRH. S. 9, 5. तारा चित्रायाः 25, 4. यभिजित्तारा 96, 15. ताराग्रहैर्द्वैत्युतेः (hier kann mit तारा nur Sonne und Mond gemeint sein) 69, 1. Am Ende eines adj. comp. 14, 19. 21. पञ्चतारेण केतुना MBH. 4, 1751. f. ऋ MĀKĪH. 46, 18. — 14) f. *ein best. Meteor*, viell. *eine Art Sternschnuppe* VARĀH. BRH. S. 32, 1. figg. 7. 43, 86. 94. — 15) *Augenstern*, f. तारा H. 573. f. n. TRIK. m. H. an. m. f. MED. Zu belegen nur f., meistens am Ende eines adj. comp. VARĀH. BRH. S. 58, 11. KUMĀRAS. 3, 47. 3, 68. RT. 6, 31. Gīt. 11, 32. BRĪG. P. 4, 21, 19. 25, 31. 8, 12, 20. PRAB. 11, 16. Vgl. कृष्णतार. — 16) f. Bez. einer der 8 Siddhi im Śāṅkhya: यद्दृक्तेन ज्ञानमुत्पद्यते तत्र भावभूतेषु सा प्रथमा सिद्धिस्तारित्यभिधीयते TAITTĀS. 41. BALL.: *the knowledge which arises from reasoning in regard to the principles, the con-*

III. Theil.

ditions of intellect, the elemental creation. Nach GAUḌAP. zu ŚĀṅKHĀK. 81 neutr. Vgl. तारतार, सुतार. — 16) f. तारा *ein best. Parfum* RĪGĀN. im ÇKDr. — 17) तारा f. (viell. *die Erretterin*, von 1. तार) N. pr. a) der Gemahlin Bṛhaspati's, welche Soma raubte (vgl. तारकामय), H. an. MED. MBH. 5, 3972. HARIV. 1340. figg. VP. 392. fg. BRĪG. P. 9, 14, 4. 8. — b) einer Form der Dākshājanī, welche auf dem Berge Kishkindha verehrt wird, MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 39, b, 26. Schutzgottheit der Grtsamada BRAHMA-P. ebend. 19, a, 12. °चमन TANTRAS. ebend. 93, b, 31. °स्तोत्र, °पञ्चटिका, °कवच 94, a, 45. figg. °पूजापत्र 96, a, 10. °मन्त्र, °मन्त्रभेदकथन MANTRAMĀHOD. ebend. 99, b. ताराचाण्डी (wohl तारा चाण्डी) COLEBR. Misc. Ess. II, 290. fg. तारा = द्वितीया शक्तिः ÇKDr. nach dem TANTRASĀRA. — c) einer buddh. Göttin TRIK. 1, 1, 17. 3, 3, 351. H. an. MED. WASSILJEW 125. Gemahlin des Buddha Amoghasiddha BUDDH. Intr. 542. N. einer der Çakti bei den Gāina Vjāpi zu H. 233. — d) einer Aeffin, der Tochter Susheṇa's und Gemahlin Bālin's, MED. (H. an. macht sie fälschlich zur Gemahlin Sugrīva's), MBH. 3, 16110. figg. R. 1, 1, 67. 4, 9, 71. 14, 6. 6, 3, 45. 17, 18. — 18) n. Silber H. 1043. H. an. MED. तारकमकार लविमानशत BRĪG. P. 4, 6, 27. Vgl. तारज u. s. w. — 19) m. oder n. *Kämpfer* NIGH. PR. Nach AK. 2, 6, 2, 31 und H. 643 sind wohl die Synonyme von Mond, aber nicht die von Stern, zugleich Namen des Kämpfers; vgl. तारक्ष. — Dass die Bed. Stern u. s. w. etymologisch nichts zu thun hat mit den auf 1. तार zurückgehenden Bedeutungen wird man auch aus unserer Anordnung und Zusammenstellung ersehen können. Der Umstand, dass eine Anzahl von Bedeutungen mit Sicherheit sich weder an dieses noch an jenes anreihen liess, widerrieth die Trennung in zwei abgeordnete Artikel. Dasselbe gilt von तारक.

तारक 1) adj. a) (von 1. तार) f. तारिका (P. 7, 3, 45, VĀRT. 7) *übersetzend, hinüberbringend über; erlösend von, rettend* MED. k. 98. नारीणां तारिकाः काश्चित् (नावः) R. GORR. 2, 97, 23. संसारार्णव ° ÇATR. 14, 265. ऋदय ° Ind. St. 3, 328, 21. सर्वतारकं गयातीर्थम् ÇIVA-P. in Verz. d. Oxf. H. 68, a, 2. (तीर्थम्) तारकं सर्वभूतानाम् ebend. 67, b, ult. भवभयकातरतारकं प्रबोधम् PRAB. 25, 17. Als Beiw. von Çiva MBH. 12, 10380. 10424. ÇIV. तारकं ब्रह्म *das rettende Gebet, Bez. eines best. Erlösung bringenden Gebetes* GĀRĀLOP. in Ind. St. 2, 75. PĀDMA-P. im ÇKDr. तारकब्रह्ममन्त्रमार्कट्म्य (aus dem BHĀHMĪNDĀ-P.) MACK. Coll. 1, 54. — b) oxyt. (von तारा oder तारका) *den Sternen gehörig* VS. 24, 10. — 2) m. (von 1. तार) *Steuermann* TRIK. 3, 3, 27. H. an. 3, 47. MED. — 3) (von 1. तार) *Floß, Boot*, m. ÇKDr. nach ÇANDAR. m. n. WILS. nach ders. Aut. — 4) m. N. pr. eines von Indra mit Hilfe von Skanda erlegten Daitja TRIK. H. an. MED. MBH. 6, 4249. 7, 7837. 8, 1295. 9, 2691. 13, 4011. figg. 4181. HARIV. 200. 2. 53. KUMĀRAS. 2, 1. 32. KATHĀS. 20, 60. 69. VP. 147. BRĪG. P. 8, 10, 21. 27. MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 42, a, 2. SKANDA-P. ebend. 75, b, Kap. 18. pl. *die Kinder des Tāraka* MBH. 8, 1553. H. 699 wird Tāraka unter den 9 Feinden Vishṇu's aufgeführt. — 5) *Stern* (vgl. तारा, 2. तार स्तर), f. तारका P. 7, 3, 45, VĀRT. 7. AK. 1, 1, 2, 22. H. 107. f. n. TRIK. 3, 3, 27. 5, 21. MED. n. H. an. तारका AV. 2, 8, 1. 3, 7, 4. 6, 121, 8. प्रति त्वं दिव्यास्तारका श्रमुकथाः 19, 49, 8. यदतरंस्तारकाणां तारकत्वम् TBA. 1, 5, 2, 5. राजतारकाः JĪGĀ. 1, 135. ऋ तारकोद्घात 24. MBH. 5, 1710. PĀN-